

STICHTING KERKCONCERTEN BOXTEL

*Orgelconcert
door*

Eric Koevoets

*zondag 29 augustus
aanvang 16:00 uur*

*Sint-Petrusbasiliek
Boxtel*

Programma

Charles Tournemire (1870-1939)

- Choral Alleluiatique nr. 3
(uit L'Orgue Mystique opus 57: Dominica XVIII post pentecosten)

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

- O Lamm Gottes unschuldig BWV 656
- Jesus Christus, unser Heiland BWV 665
(uit '18 Leipziger Choräle')

Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788)

Sonate in Bes Wq 70/2

- Allegro • Arioso • Allegro

Joseph Haydn (1732-1809)

- Air Varié 'La Roxolane'

Johann Sebastian Bach

- In dich hab ich gehoffet BWV 712
- Erbarm dich mein, o Herre Gott BWV 721

Paul Barras (1925-2017)

- Paraphrase sur 'Ave Maris Stella'

Toelichting

Dit programma laat de verschillende kanten van het Smits-orgel horen. Enerzijds de klassieke kant in de muziek van Johann Sebastian Bach, Carl Philipp Emanuel Bach en Joseph Haydn en anderzijds de ruimte die het orgel biedt voor latere muziek, in dit geval de Frans-symphonische wereld van Charles Tournemire en Paul Barras

Het concert opent met werk van **Charles Tournemire**, afkomstig uit zijn grote cyclus L'Orgue Mystique. Deze cyclus bevat orgelstukken voor het volledige kerkelijk jaar volgens de R.K. traditie. De stukken zijn consequent gebaseerd op de gregoriaanse gezangen van de betreffende zon- of feestdag. Voor elke zon- of feestdag componeerde Tournemire een soort suite bestaande uit Prélude à l'Introit, Offertoire, Élévation, Communion en Pièce terminale. Ze vormen een voorspel of reflectie op het gezang dat op dat moment aan de orde is binnen de liturgie. Het vandaag te beluisteren **Choral Alleluiatique nr.3** is het slotstuk voor de 18e zondag na Pinksteren. Het is een schitterende fantasie over de gregoriaanse graduale 'Laetatus sum', met de begintekst uit psalm 122 Hoe verblijd was ik toen zij mij zeiden: 'wij gaan op naar het huis van de Heer.' Het stuk leidt van verwachtingsvolle ingehouden vreugde aan het begin naar een vervoerende climax aan het slot van de compositie.

Uit de '18 Leipziger Choräle' van **J. S. Bach** hoort u als eerste de grote driedelige bewerking over het lied **O Lamm Gottes unschuldig**. Dit lied is de Lutherse bewerking van het Agnus Dei. In de drie delen van deze compositie zijn de drie strofen van het Agnus Dei goed te volgen. De intens geladen bewerking over **Jesus Christus, unser Heiland** is, getuige het onderschrift 'sub communionē' bedoeld voor tijdens het Heilig Avondmaal. Dit zijn de teksten van beide koralen:

Strofen 1–3:

O Lamm Gottes, unschuldig

am Stamm des Kreuzes geschlachtet,
allzeit erfunden geduldig,
wiewohl du warest verachtet,
all Sünd hast du getragen,
sonst müssten wir verzagen.

Erbarm dich unser, o Jesu (strofe 1 en 2)

Gib deinen Frieden, o Jesu (strofe 3)

Jesus Christus, unser Heiland,

der von uns den Gottes Zorn wandt,
durch das bitter Leiden sein
half er uns aus der Höllen Pein.

Carl Philipp Emanuel Bach gold, in tegenstelling tot latere tijden, in de tweede helft van de 18e eeuw als de beroemdste Bach. Hij had veel invloed op bijvoorbeeld de muziek van Haydn en Mozart. Hij componeerde voor zeer uiteenlopende bezettingen maar de klaviermuziek had zijn bijzondere belangstelling. Te midden van zijn klaviercomposities nemen zijn Sonates voor orgel een bijzondere plek in. Zoals in al zijn muziek ervaren we hier volledig de zogenaamde Sturm und Drang stijl. Deze stijl kenmerkt zich, heel kort samengevat, door een grote mate van grilligheid, een voorkeur voor contrasten, humor en, daar waar het een compositie in mineur betreft, dramatiek, ernst en diep leed dat gerelativeerd wordt met ironie en zelfspot. De Sonate in Bes is een vrolijke compositie. Heel bijzonder is de opbouw van het openingsdeel Allegro. De andere sonates voor orgel beginnen altijd sterk, afgewisseld door zachte passages. Hier is hier precies andersom: een uitvoerig thema in milde sfeer, zeer gelijkmatig van karakter krijgt de gelegenheid zich eerst helemaal te ontwikkelen. Maar, opeens presenteert zich een tweede thema met een veel impulsiever, ontstuimiger karakter. Het stuk ontvouwt zich dus als een debat tussen weloverwogenheid en felle impulsiviteit. Het middendeel Arioso heeft een lieflijk, zingend karakter met een vleugje milde weemoed. Het slotdeel Allegro is een vederlicht, gratieus stuk vol charme. Ook hier een dialoog tussen twee gedachten, maar veel minder hevig contrasterend als in het eerste deel.

Air Varié 'La Roxolane' van **Joseph Haydn** bevat variaties over een pittig thema, om beurten in mineur en majeur.

Vervolgens twee contrasterende koraalbewerkingen van **J. S. Bach**, het ten opzichte van de tekst opvallend elegante **In dich hab ich gehoffet** en het door intense akkoordherhalingen zeer indringende **Erbarm dich mein, o Herre Gott** (naar psalm 51). Ook hier de tekst van beide koralen:

In dich hab ich gehoffet, Herr;
hilf, dass ich nicht zuschanden werd
noch ewiglich zu Spotte.
Das bitt ich dich:
erhalte mich
in deiner Treu, mein Gotte.

Erbarm dich mein, o Herre Gott,
Nach deiner großn Barmherzigkeit.
Wasch ab, mach rein mein Missetat,
Ich kenn mein Sünd, und ist mir leid.
Allein ich dir gesündigt hab,
Das ist wider mich stetiglich;
Das Bös vor dir nicht mag bestahn,
du bleibst gerecht, ob du urteilst mich.

Tot slot van het programma de prachtige *Paraphrase sur 'Ave Maris Stella'* van de Waalse componist **Paul Barras**, die met zijn werk helemaal staat in de Frans-symphonische traditie van componisten als onder meer Dupré, Duruflé, Tournemire en Langlais. Op grootse en joyeuse wijze wordt de gregoriaanse hymne gebruikt.

CV

Eric Koevoets studeerde aan het Rotterdams Conservatorium orgel (Uitvoerend en Docerend Musicus) bij Jet Dubbeldam, piano (Docerend Musicus) bij Frans van Hoek en koordirectie bij Barend Schuurman. Ook volgde hij improvisatielessen bij Arie J. Keijzer. Ten overstaan van de Commissie Bevoegdheidsverklaringen van de R.K. Kerk behaalde hij in 1992 het diploma kerkmuziek. De afgelopen jaren verdiepte hij zich verder in improvisatie bij Hayo Boerema. Hij geeft regelmatig orgelconcerten, is als begeleider actief en componeerde diverse werken. Hij is sinds 2007 dirigent-organist van de Sint Lambertuskerk te Rotterdam-Kralingen. Daarnaast is hij dirigent van Vrouwenkoor La Confiance uit Dordrecht en piano- en orgeldocent aan Muziekonderwijscentrum Dubbelsteyn te Dordrecht. In de afgelopen jaren zijn van zijn spel vele CD's uitgebracht waaronder een CD-box met de complete orgelwerken van César Franck. Momenteel houdt hij zich intensief bezig met de vertolking van het volledige orgeloeuvre van Johann Sebastian Bach tijdens concerten en CD-opnamen. Daarnaast maakte hij o.m.de CD 'Voix Céleste' een live CD met Symphonie II en Symphonie V van Charles-Marie Widor, en verscheen onlangs de CD 'Himmelwärts' met werken van Franz Liszt, Charles Tournemire en Richard Wagner waaronder de Wesendoncklieder m.m.v. Jenny Haisma, sopraan. Onlangs werd de dubbel-cd met de complete sonates voor orgel van Carl Philipp Emanuel Bach gepresenteerd. Voor meer informatie:
www.erickoevoets.nl.

Voor meer informatie over de geschiedenis en dispositie van de diverse instrumenten:
www.stichtingkerkconcertenboxtel.nl
Onze Facebookpagina: Orgels en carillon Boxtel

